

Lausunto Pohteen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelman luonnoksesta 2027–2030, syksy 2026

Vastaaja:

-

Vastaus:

15.10.2026, 07.30 - 15.10.2026, 07.32

1. Lausuntoa antavan rooli *

Yksityinen henkilö

2. Lausuntoa antavan yhteystiedot *

Etunimi	Tuula
Sukunimi	Savolainen
Sähköposti	tuula.savola@hotmail.com

3.

Kannanotto Utajärven kehitysvamma palveluiden järjestämiseen

Ennen esityksen lopullista hyväksymistä on syytä miettiä, miksi mennään rikkomaan hyvin toimiva ja tuttu arki. Näin isot muutokset järkyttävät kehitysvammaisten perusturvallisuutta ja tätä kautta kustannuksia voi tulla lisää. Ei meitä muitakaan ihmisiä viedä kysymättä pois omasta kodista vieraaseen paikkaan ja vieraalle paikkakunnalle. Miksi rikkoa toimiva ja tuttu arki, jos siihen ei ole selkeää ja asiakkaan näkökulmasta perusteltua syytä? Tutut ihmiset, tuttu paikka ja tutut toimintatavat ovat monelle kehitysvammaiselle erittäin tärkeitä. Muutos ei ole vain palvelun siirtämistä paikasta toiseen, vaan se voi olla iso muutos ihmisen jokapäiväiseen elämään.

Toinen iso huoleni on henkilökunnan saatavuus. Utajärvellä on saatu ammattitaitoista henkilökuntaa ja palvelut ovat toimineet. Jos palvelut siirretään Vaalaan, pitäisi pystyä varmistamaan, että myös siellä on riittävästi osaavaa ja pysyvää henkilökuntaa. Muuten riskinä on, että toimiva palvelu heikkenee sen sijaan, että se paranisi. Miksi kehitysvamma palveluita ollaan siirtämässä Vaalaan, kun sinne ei tahdo saada edes sijaisia ja vuorohoitopaikka/intervallipaikkakin jouduttiin lopettamaan henkilökunnan puutteen vuoksi.

Mielestäni myös sijaintia pitäisi katsoa käytännön näkökulmasta. Utajärvi on alueellisesti keskeisemmässä paikassa ja Oulu on monelle luontainen kulkusuunta. Myös Muhokselta käy kehitysvammaisia ihmisiä Utajärven palveluissa. Siksi ei ole itsestään selvää, että Vaala olisi asiakkaille luontevampi paikka.

Myös kustannukset pitää selvittää avoimesti. Jos palvelujen siirtäminen Vaalaan ei tuo todellisia säästöjä, ei muutosta voida perustella pelkällä oletuksella tehokkuudesta. Kaikki muutoksesta aiheutuvat kustannukset, kuten henkilöstö, tilat, kuljetukset ja mahdolliset uudet järjestelyt, pitäisi laskea kokonaisuutena. Utajärven kunta on ilmoittanut olevansa valmis rakentamaan palveluille sopivat tilat. Tämäkin mahdollisuus pitäisi ottaa aidosti huomioon ennen kuin toimiva palvelu siirretään pois Utajärveltä.

Minusta ennen näin merkittävää muutosta pitäisi kuunnella kehitysvammaisia ihmisiä, heidän läheisiään ja henkilökuntaa. He tietävät parhaiten, mitä nykyinen palvelu merkitsee heidän arjessaan ja mitä muutoksesta seuraisi. Hyvin toimivaa palvelua ei pitäisi rikkoa ilman todella painavaa syytä. Ennen päätöstä pitäisi pystyä osoittamaan, että suunniteltu muutos on nimenomaan kehitysvammaisten ihmisten etu – ei vain organisaation näkökulmasta katsottuna tarkoituksenmukainen ratkaisu.

Vammais palvelulain 5 §:n mukaan palvelut tulee toteuttaa vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen ja edun mukaisesti. Samalla on otettava huomioon hänen mielipiteensä, osallisuutensa ja mahdollisuutensa toimia omassa toimintaympäristössään. Lain 3 § korostaa vammaisen henkilön mahdollisuutta osallistua palveluprosessin kaikkiin vaiheisiin.

Mielestäni ennen kuin toimiva palvelukokonaisuus siirretään muualle, päättäjien olisi tärkeää tutustua perusteellisesti nykyiseen toimintaan molemmilla paikkakunnilla ja tehdä tämä tasapuolisesti. Myös kehitysvammaisia, heidän läheisiään ja henkilökuntaa on hyvä kuulla ennen lopullista päätöstä. Päätöksen tulisi perustua faktoihin ja siihen, mikä palvelee asiakkaita parhaiten. Nykyinen esitys on tullut Siirankartanon asukkaille, tuetuissa asunnoissa ja kotona asuville sekä henkilökunnalle ilmoitusluontoisena asiana. Mielestäni näin merkittävää muutosta ihmisten arkeen ei pitäisi viedä eteenpäin ennen kuin vaikutukset on selvitetty perusteellisesti ja eri vaihtoehtoja on tarkasteltu tasapuolisesti talous huomioiden.